

Mai vei Peresitedi Henry B. Eyring

iMatai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada

Vuli ena Matabete

Kevaka mo ni gugumatua tikoga ka talairawarawa tiko ena matabete, ena sovaraki mai vei kemuni na iyau levu ni kila-ka vakayalo.

Au vakavinavinaka niu mai tiko rawa kei kemuni ena soqoni oqo ni matabete ni Kalou e vuravura taucoko. Ena bogi nikua eda dui tiko ena veivanua e vuqa ena vuqa na ituvatuva ni noda veiqaravi ni matabete. Ia, ena veimataqali taucoko ni keda ituvaki sa tiko kina e dua na gagadre meda tautauvata kina. Oya na noda vulica na noda itavi ena matabete ka me tubu cake na noda kaukauwa meda vakayacora rawa.

Niu se dikoni au dau gadreva sara na ka oqo. Au a vakaitikotiko ena dua na tabana lailai ni Lotu mai New Jersey, ena tokalau ni baravi kei Amerika. Au a dikoni duadua talega ena tabana o ya—ka sega walega ni dikoni duadua ga ka dau yaco yani ia au yaca duadua talega ena ivolaninyaca ni ivolatukutuku ni lotu. O tuakaqu ga, o Ted na kena ivakavuvuli. E tiko oqo o koya ena bogi nikua.

Niu a se dikoni tiko kina, a toki na noqu matavuvale ki Utah. Au a laki raica e kea, e tolu na ka talei me vakatotolotaka kina na noqu tubu ena matabete. Na imatai o ya ni kila vakavinaka tu o peresitedi na iwalewale ni nona vakayaco bose vata kei ira na lewe ni nona kuoramu. Na ikarua o ya na kena vakabauti cecere o Jisu Karisito ka veimuataki ki na

veilomani cecere keimami sa rogoca tu—na veilomani vakai keimami. Kei na kena ikatolu o ya na neimami sa lomavata ni neimami inaki kaukauwa ni matabete o ya na cakacaka ni nodra vakabulai na tamata.

A sega ni vakayaco veisau na kena tuvaki vinaka tu na tabanalevu. Na ituvaki o ya ena rawa ni laurai ena dua tale na vanua, ena taba ni Lotu cava ga o na tiko kina.

O ni a rairai sotava tu beka vakalevu ko ni a sega ni malele sara ki na tolu na ka oqo ena qaravi matabete. Vei ira eso ko ni na sega beka ni gadreva mo ni tubu cake ka sa buto beka vei kemuni mo ni raica rawa na veivuke oqo. Se cava ga e yaco, sa noqu masu ni na vukei au na Yalotabu meu vakamatatataka mada ka me ka talei vei kemuni.

Na inaki ni noqu vosa baleta na tolu na veivuke oqo ni tubu cake ena matabete o ya mo ni vakayaloqataki mo ni karoni ira ka vakayagataki ira. Ke o ni cakava, ena vakavinakataki cake na nomuni veiqaravi. Ni sa vakarabailevutaki, na nomuni matabete ena vakalougatataki ira na luvena na Tamada Vakalomalagi ena kena e cecere o ni sega ni nanuma ni na yaco rawa.

Ena kena imatai au a kidavaki ki na kuoramu ni bete ka neitou peresitedi o

bisopi. Ena rairai ka lailai beka vei kemuni o ya ia a vakaukauwataki au ena loma ni matabete ka sa veisautaka kina vakadua mai na gauna o ya na noqu veiqaravi ena matabete. A tekivu ena ivakarau a liutaki keimami tiko kina.

Me vaka au sa raica rawa, a ciqoma na nodra vakasama na cauravou bete lalai me vaka ga ni keimami sa tamata vuku duadua e vuravura. A waraka me keimami vosa taucoko sara. Ni gauna me sa lewa kina na ka me vakayacori, e vaka vei au sa vakadeitaka mai na Yalotabu vua ka vakakina vei keimami na vakatulewa o ya.

Au sa mai kila tu oqo niu a vakila na ibalebale ni ka e tukuna tiko na ivolanikalou ni dodonu vei peresitedi me bose vata kei ira na nona lewe ni kuoramu.¹ Niu sa mai bisopi ena veiyabaki e tarava keitou a vulica vata kei rau na kuoramu ni bete na veika au a vulica mai niu se bete cauravou lailai kina.

Ni oti e ruasagavulu na yabaki, niu se bisopi kina, au a raica kina na mana ni dua na matabose, sega walega e valenisogoni, ia ena veilunivanua talega. A vakayacori ena dua na Siga Vakarauwai e dua na itaviqaravi ka yali e loma ni veikau ena bogi e dua na lewe ni neitou kuoramu. Keimami kila ga ni a tiko duadua ka sega na nona isulu ni katakata, kakana, se valelaca. Keimami sa vakaqarai koya ka se yali ga.

Au sa qai nanuma me keimami sa masu vata, o au kei iratou na kuoramu ni bete, kau sureti ira yadua mera vosa mai. Au a vakarorogo vagumatua sara kau kila ni ra sa vakayacora vakakina, vakai ira. Ni sa oti, sa sobuti keimami e dua na yalo vakacegu. Au vakila ni sa taqomaki ka mamaca vinaka tiko ena dua na vanua o lewe ni kuoramu a yali.

Sa matata sara kina vei au na ka me cakava na kuoramu kei na kena me kakua ni cakava. Ena gauna era sa vakamacalataka kina o ira era a kunei koya na veikau a laki vakaruru toka kina au vakila niu kila na vanua o ya. Na cakamana levu vei au meu raica na kaukauwa ni nodra vakabauti Jisu Karisito e dua na matabose duavata ni matabete me kauta mai na ivakatakila vei koya sa tu vua na idola ni

matabete. Keimami a qaqaco taucoko sara ena siga o ya ena kaukauwa ni matabete.

Na ikarua ni idola me torocake kina na vuli o ya na veilomani vakai keda e tadu mai ena vakabauta cecere. E sega mada ni matata vei au o cei me liu ia e vaka me rau tiko ruarua kina ena gauna e yaco kina e dua na vuli cecere ka totolo ena matabete. A vakavulica vei keda ena ivakaraitaki na ka oqo o Josefa Simici.

Ni se qai tekivu walega na Lotu ena itabagauna oqo, a ciqoma kina e dua na ivakaro mai vua na Kalou me tara cake na veivaqacotaki ena matabete. Me na tauyavutaka na koronivuli me nodra na matabete. Sa tuvanaka kina na Turaga e dua na ivakarau mera na veilomani o ira era na veivakavulici kei ira era na vuli. E vaka oqo na vosa ni Turaga me baleta na kena tauyavutaki e dua na vanua ni vuli ena matabete kei na veika ena yaco vei ira era na vuli tiko kina:

“Raica dou cokonaki kemudou . . . dou tara e dua na vale ni . . . vuli, ka vale ni caka dodonu. . . .

“Dou lesia e dua me nomudou qasenivuli, ia mo dou kakua ni

vakamacala kecega ena dua vata na gauna; raica me dua ga e vosa ka ra vakarorogo na kena vo ki na nona ivakamacala, ia ni dou sa vosa oti kece, dou sa qai vuli ka veivakavulici kece talega, raica ena soli vakatautavata na dodonu ki na tamata yadua.”²

Sa vakamacalataka tiko na Turaga na veika eda sa raica oti o ya na kaukauwa ni matabose ni matabete se kalasi me yaco mai kina na vakatakila mai vua na Yalotabu. Ena vakatakila duadua ga ena yaco meda kila kina ni o Jisu sa Karisito. Ni vakabauta sa imatai ni kalawa ena ikabakaba eda sa kabata tiko meda vulica kina na ivakavuvuli ni kosipeli.

Ena wase 88 ni Vunau kei na Veiyalayalati ena tikina e 123 kei na 124 e vakamatatataka tiko kina na Turaga na veilomani ka sega ni veivakacacani. Na curu ki na koronivuli ni matabete a tauyavutaka na Turaga o ya na kena vakayacori e dua na veiyalayalati ena laveliga me “nomudou itokani ka weka-mudou . . . ka sa kenai vau na loloma.”³

Eda sa sega ni cakava tiko oqo, ni-kua ia ena veivanua kece, au raica kina na gugumatua vakavuli ena matabete sa tiko kina na ivau ni loloma oqo. Au

sa raica tale, ni sa yaco ka mana kina na vulica na dina ni kosipeli. Na loloma e sureta na Yalo Tabu me mai tiko ka vakadeitaka na dina. Kei na marau ni kena vulici na dina vakalou e tauyavutaka na loloma e lomadra na tamata era dau wasea na veika ni nodra vuli.

E dina talega na kena veibasai. Na yaloca se vuvu e vakaluluqataka na sasaga ni Yalo Tabu me vakavulici keda kei na noda ciqoma na rarama kei na dina. Kei na yaloluluqa e vakatetea mai na sorenikau ni yaloca butobuto kei na veivakacacani ena kedra maliwa era namaka tiko mera vuli ka sega ni yaco mai.

O ira na lewe ni matabete era vuli vata vinaka vakavinaka e dau yaco me tiko kei ira o ira era daunitataro cecere. Ena laurai oqo ena kalasi ni matabete kei na matabose. Sai koya na isolisoli mera vukei kina na tamata mera kunea na veika era tautavata kina ni ra raica na duidui e tiko o ira tale eso. Sai koya na isolisoli mera vukei na tamata mera raica vakaisolisoli na nona cau mai e dua ka sega ni me ka ni veivakadodonutaki.

Ena veirauti ni loloma uasivi i Karisito kei na gagadre mo daunitataro, ena kune na duavata ena matabose kei na kalasi. E gadrevi kina na vosota kei na yalomalumalumu, ia au raica ni yaco oqo ena gauna mada ga e dredre kina na veivosaki ni dau duidui toka na ituvaki ni nodra kila o ira era tiko ena matabose se kalasi.

Sa rawa me yacovi na ivakatagedegede cecere sa tuvanaka tu na Turaga baleti ira na lewe ni matabete ni ra vakatulewa ena kuoramu. Ena rawa oqo ni sa tiko na vakabauta e cecere kei na veilomani ka sega kina na veileti. Oqo na ilalavaki ni Turaga me vakadonuya kina na noda vakatulewa: “Ia na lewa kece e tau e na dua vei iratou na kuoramu oqo, e dodonu mera vakadonuya kece na lewena, io mera vakadonuya kece na lewe ni kuoramu yadua, me maucokona kina na lewa ni nodra kuoramu.”⁴

Na ikatolu ni veivuke ni vuli ena matabete e yaco mai ena dua na lomavata ki na vuna sa mai vakalougatataka ka nuitaki keda kina na Turaga meda lewena ka cakacakataka na

Nona matabete. O ya na noda cakacaka kataka baleta na nodra vakabulai na tamata. Na lomavata oqo e kauta mai na duavata ena loma ni kuoramu. Eda na tekivu meda vulica oqo mai na ivolanikalou ka tukuna tiko ni da sa vakarautaki taumada mai lomalagi oi keda na luvena tagane vakayalo ni bera na noda mai sucu meda mai lewena talei vakaturaga na matabete.

A kaya vakaoqo na Turaga me baleti ira sa soli vei ira na inuinui cecere ni matabete ena bula oqo, “Raica ko ira kece oqo kei na lewevuqa tale era a sa tekivu vakavulici mai na vuravura ni yalo, ni ra sa bera ni mai sucu eke; ia era a vakarautaki mai kea, mera na qai lako mai ena gauna sa lewa na Turaga, ka ia na cakacaka ena nona were ni vaini me vakabulai kina na yalo ni tamata.”⁵

Eda veivotayaka ena matabete na itavi vakalou ni cakacaka ni nodra vakabulai na tamata. Meda gugu-matua cake sara ka sega walega ni vulica ni sa noda itavi. Mena teivaki titobu sara ki lomada me kakua ni vagolei keda tani mai na kena inaki na ogaoga ni noda bula vakacauravou se na veitemaki e lako mai ena veitabayabaki ni bula.

Ena dua na gauna au a laki sikova e dua na bete levu e nona vale. Sa sega ni dau yaco tiko mai ena neimami soqoni ni kuoramu. E tiko duadua ga o

koya. Sa leqa na watina totoka ka ra sa dui tu vakayawa na luvena. Ena vuku ni gauna kei na tauvimate sa sega kina ni rawa me mai veiqaravi. Se dau lave ka bi tiko o koya me vakaukauwataka tikoga kina na yagona.

Niu sa curu yani e nona vale, a tucake ena nona itautauri me kidavaki au. A sureti au meu dabe tikivi koya. Keirau a veitalanoataka sara na marau ni veimaliwai ena matabete.

A vakasauri ka totolo sara na nona kaya mai, “Na cava au se bula tiko kina? Na cava au se tiko ga kina eke? Au sa sega ni cakava rawa e dua na ka.”

Au a kaya vua ni cakava tiko vei au e dua na ka. Sa laveti au cake tiko o koya ena nona vakabauta kei na nona loloma. Ena gauna lekaleka ga o ya a cakava o koya meu gadreva meu vinaka cake. Na ivakaraitaki ni nona saga me vakayacora e dua na ka dina a vakauqeti au sara meu tovolea vakaukauwa cake meu qaravi ira na tamata kei na Turaga.

Ena rarawa ni domona kei na irairai ni matana au vakila niu a se bera ni sauma na nona taro. Se vakasamataka tikoga o koya na vuna se vakabulai koya tikoga kina na Kalou ena kena ituvaki malumalumu oqo sa sega ni veiqaravi rawa kina.

Ena nona ivakarau ga a vakavina-vinakataki au ena noqu mai sikovi

koya. Niu sa tu meu gole a curu mai ena dua tale na rumu na nasi e dau mai veiqaravi e nona vale ena vica na auwa e veisiga. Ena neirau veivosaki taurua a talanoataki nasi tiko vakalailai. A kaya ni marama vinaka o koya. E voleka ni nona bula taucoko e bula maliwai ira tikoga na Yalododonu Edaidai ia se bera ga ni lewenilotu.

A lako sara mai o nasi me dolava vei au na katuba. A rai yani vei nasi ka kaya ena matadredredre, “Raica, au sa sega ni cakava rawa e dua na ka. Au sa saga dede tiko mai me papitaiso o koya ki na Lotu ia e sega ni rawa.” A dredre lesu mai vei keirau o nasi. Au curu yani i tuba ka lesu yani i vale.

Au sa qai kila e kea ni sau ni nona taro sa teivaki oti tu e lomana. A saga sara na bete levu qaqa o ya me cakava na nona itavi ka vakavulici vua ena nona veiyabaki ena matabete.

Sa kila tu o koya ni sala duadua ga me taura kina o goneyalewa o ya na veivakalougatataki ni veivakabulai ena kosipeli i Jisu Karisito o ya me vakayacora e dua na veiyalayalati ena nona papitaiso. Sa vakavulici o bete levu me vaka na nodra veiyalayalati na peresitedi yadua ni veikuoramu vakatekivu mai vei ira na dikoni kivei ira na bete levu.

E nanuma ka vakila tiko na nona bubului kei na veiyalayalati ena matabete. Sa maroroya tikoga o koya.

Sa yaco o koya me ivakadinadina bula ka daukaulotu baleta na iVakabula ena vanua cava ga e kauti koya kina na bula oqo. Sa teivaki oti tu e yalona. Na gagadre ni yalona o ya me veisau na yaloi nasi ena Veisorovaki i Jisu Karisito kei na nona maroroya na veiyalayalati tabu.

Na nona gauna ena koronivuli ni matabete ena bula oqo ena lekaleka wale sara me vakatauvataki ki na veigauna tawamudu. Ia ena gauna lekaleka mada ga oqori sa taucoko sara o koya ena lewenivuli tawamudu. Ena kauta vata tiko kei koya, na lesoni ni matabete e kilikili tawamudu ena vanua cava ga e kacivi koya kina na Turaga.

E sega walega mo sasagataka tiko mo vulica na nomu lesoni ni matabete ena bula oqo ia e dodonu talega

mo raica vakararama tiko na veika e rawa ni yaco. E vica vei keda ena dau yalana tiko e noda vakasama na noda rawa ni vulica na veika sa tuvanaka tu vei keda na Turaga ena Nona veiqaravi.

A biuta mai na nona koro mai Welesi e dua na cauravou, rogoci ira na iapositolo ni Kalou, ka yacova rawa mai na matanitu ni Kalou e vuravura. A soko vata kei ira na yalododonu ki Amerika ka muataka takoso e dua na qiqi ki na veibucabuca. A lewena o koya na ilawalawa ka tarava ni oti

nona tadu mai ki na buca oqo o Brigham Young. A okati talega ena nona veiqaravi ni matabete me samaka ka cukiraka na were.

A volitaka na were oqo ena dua na isau lailai sara me gole rawa ki na kaulotu baleta na Turaga ki na dua na vanua dravuisiga me vakabulai ira na sipi. A kacivi mai kea me takosova na wasawasa me laki kaulotu sara ki na nona koro ni dravudravua ka biuta tu mai ena nona muria na Turaga.

Mai na veika kece oqo a raica kina e dua na sala me vuli vei ira na veitacini matabete. Me vaka ni daukaulotu qaqa, a taubaletaka yani na gaunisala mai Welesi ki na itikotiko levu ni dua na tamata a paraiminisita vakava ni Igiladi me solia vua na kosipeli i Jisu Karisito.

A vakacurumi koya na tamata oqo ki na nona itikotiko vakaturaga. E qeretueti mai na Eton College kei na Oxford University. A vakamacalataka na daukaulotu na itekitekivu ni tamata, na iusutu ni ilesilesi i Jisu Karisito ena ivolatukutuku kei vuravura, kei na kedra icavacava na veimatanitu.

Ni sa oti na nodrau veivosaki, a sega ni ciqoma na tamata o ya na veisureti me papitaiso. Ia ni rau sa veitalatala, a taroga vei daukaulotu yalomalua oqo na iliuliu ni dua vei ira na matanitu qaqa kei vuravura:

“O a vuli mai vei?” A sauma yani: “Ena matabete ni Kalou.”

O a rairai vakasamataka beka ena dua na gauna ni na vinaka cake na nomu bula ke o a laki vuli beka ena dua tale na koronivuli. Sa noqu masu ni ko na raica na cecere ni loloma ni Kalou vei kemuni kei na madigi sa solia mai o Koya mo ni curu ki na Nona koronivuli.

Kevaka mo ni gugumatua tikoga ka talairawarawa tiko ena matabete, ena sovaraki mai vei kemuni na iyau levu ni kila ka vakayalo. Ena qaqaqo na nomuni kaukauwa mo ni vorata rawa na tevero ka kaburaka yani na dina e veimuataki ki na veivakabulai. Ko ni na rekitaka ni ra marau o ira o sa mai liutaka yani mera bula vakalou. Ena yaco na nomuni matavuvale me dua na itikotiko ni vuli.

Au sa vakadinadinataka ni sa vakalesuimai na idola ni matabete. Sa vakatikori ka cakacaka tiko ena idola oqo o Peresitedi Thomas S. Monson. E bula tiko na Kalou ka kilai kemuni tiko vakavinaka. E bula tiko o Jisu Karisito. Ena dokai ko ni sa mai digitaki mo ni lewena na matabete oqo. Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Raica na Vunau kei na Veiyalayalati 107:87.
2. Vunau kei na Veiyalayalati 88:119, 22.
3. Vunau kei na Veiyalayalati 88: 133.
4. Vunau kei na Veiyalayalati 107:27.
5. Vunau kei na Veiyalayalati 138:56.

